

***Zapachniało, zajaśniało...
Wiosna – tak, to ja!***

**Karta działań
przeznaczona dla
rodzin z dziećmi
w wieku 5–8 lat**

#zostańwdomuzMuFo

**Puk puk!
Czy ktoś tu jest?
Czy ktoś mnie słyszy?**

Przy pierwszym spotkaniu jestem bardzo nieśmiała, nie krzyczę, że już przyszłam i nie rzucaam się Wam w objęcia. Jednak, chociaż mnie nie widać, na pewno dostrzegacie delikatne oznaki mojej obecności. Przynoszę ze sobą cieplejsze powietrze, dłuższe dni, zielone listki i zapach fiołków. Gdy się już rozhulam, trudno mnie uspokoić. Stałam się muzą dla wielu fotografów. Dzięki ich zdjęciom podziwiacie moją urodę oraz poznajecie uroczystości, święta i obrzędy, które są ze mną związane.

**Jestem Wiosna.
Z czym Wam się kojarzę?**

#zostańwdomuzMuFo

Niektórym przypominam o wiosennych porządkach. Wszyscy wiedzą, że najlepiej i najszybciej sprząta się całą rodziną. Jeśli jednak domowników to zadanie przerasta, polecamy skorzystać z pomocy dodatkowych osób.

Przed Wami skuteczna jak nigdy, szybka jak zawsze, doskonale wyposażona i przygotowana na wszystko – **EKIPA SPRZĄTAJĄCA!** Przyjeżdża tylko do tych, którzy poproszą ją o to najuprzejmiej i najgłośniej.

WYMYŚLCIE hasło, którym przywołacie **EKIPE SPRZĄTAJĄCĄ**. Potem je **WYKRZYCZCIE**.

Podobno bardzo pomaga nawoływanie przez otwarte okno w chórze z całą rodziną. Tę możliwość przetestujcie tylko pod opieką dorosłych. Jeśli nic nie przychodzi Wam do głowy, możecie skorzystać z mojego hasła: *„Ekipo z przeszłości, sprzątnij nasze włości!”**.

Zapiszcie je sobie tutaj, żeby nie zapomnieć.

**Istnieje ryzyko, że jeśli hasło już kiedyś zostało użyte, Ekipa może się nie zjawić. Wtedy polegajcie już tylko na sobie.*

Czy słyszeliście o Święcie Kwitnącej Jabłoni? Odbywa się ono w Łącku, wsi na południu Polski, co roku od ponad 70 lat! Z tym świętem związana jest pewna legenda... Według niej miejscowy proboszcz, Jan Piaskowy, wpadł na pomysł, by jego parafianie sadzili po jednej jabłonce za każdy popełniony przez nich grzech.

Ludzie posłusznie wykonywali polecenie księdza, aż owocowe drzewka na stałe wpisały się w krajobraz wsi. Święto Kwitnącej Jabłoni obchodzi się na cześć moją, kwiatów i młodości. Tego dnia na czele świątecznych korowodów jadą kolorowe konne bryczki i ludowe kapele.

Gdy witamy kogoś, kogo długo nie widzieliśmy i za kim tęskniliśmy, przygotowujemy się na to spotkanie, ubieramy się ładnie, szukujemy powitalne przyjęcie albo rysujemy laurkę.

PRZYGOTUJCIE

dziś „Plan Powitania Wiosny”. Możecie ułożyć wiersz na moją cześć, narysować mój portret, upiec ciasto albo przygotować kolorowe łańcuchy i girlandy. Swoje pomysły zapiszcie i zrealizujcie. Od Was zależy, jak będzie wyglądał ten dzień.

Aż wstyd o tym mówić, ale czasami się spóźniam.
Rozpoczyna się Wielki Tydzień, a śnieg jeszcze nie topnieje.
Usprawiedliwiam się zawsze przysłowiami, które na pewno znacie:
„W marcu jak”
„Kwiecień plecień, bo przeplata.....”
„Choć już w kwietniu słońko grzeje,”.

Przyjrzyjcie się zdjęciu obok.
Kiedyś obrzędy Niedzieli Palmowej przypominały przedstawienia teatralne. Jednym z rekwizytów była rzeźba Chrystusa na Osiołku Palmowym, którą ciągnięto w procesji na specjalnym wózku. Dzięki temu ludzie łatwiej wyobrażali sobie wjazd Jezusa do Jerozolimy. Zwyczaj ten nie przetrwał do dziś. Niezmiennie jednak na tydzień przed Wielkanocą przygotowujemy palmy wielkanocne.

Niedziela Palmowa kojarzy nam się z radością i kaskadą barw.
POKOLORUJCIE czarno-białe zdjęcie. Niech palmy będą różnobarwne, a spod śniegu odważnie przebijają się kwiaty.

Poznajecie sytuację uwiecznioną na zdjęciu? Wykonano je podczas święcenia pokarmów w Wielką Sobotę. Dawniej na wsiach ksiądz przychodził do bogatych domostw i tam błogosławił jedzenie. Biedniejsze gospodynie i gospodarze wraz z dziećmi zbierali się natomiast w centrum wsi, na placach, pod krzyżami lub kapliczkami. Odświętnie ubrani, z pełnymi koszami czekali na księdza.

1,2,3,4,5... Już sama nie wiem, ile koszyków tu stoi! Muszę zacząć liczyć od początku. A może Wy mi pomożecie?

Nad tyloma koszami jedzenia zgromadzonymi w jednym miejscu, musiała unosić się intensywna, kusząca woń. Czy umiecie odgadnąć po zapachu, jakie produkty kładziemy na wielkanocny stół?

ZAMKNIJCIE OCZY

i poproście kogoś z rodziny, by po kolei podsuwał pod Wasze nosy różne wiktuały. Potem możecie zamienić się rolami. Zasada jest jedna: nie podglądajcie!

W śmigusa–dyngusa zwykle oblewamy się wodą, świętując odejście zimy i ciesząc się z mego nadejścia. Czy wiecie, co jeszcze można robić tego dnia?

We wsi Dobra na południu Polski młodzi mężczyźni przebierają się za tzw. Dziady Śmiguśne, czyli dziwne postacie, ubrane w słomiane czapki i kamizelki, z twarzami zakrytymi maską lub pończochą. Chodzą po wsi, polewają mieszkańców wodą i proszą o datki. Dziady nigdy nie mówią ludzkim głosem, tylko pomrukują, pohukują i tupią nogami.

NARYSUJCIE własne Dziady Śmiguśne, które w śmigusa–dyngusa będą grasować po mieście. Ciekawe, jak będą wyglądać? Jeśli macie ochotę, **PRZEBIERZCIE** się za nie i płatajcie „śmiguśne” figle.

Zastanówcie się też, jak w języku Dziadów powiedzieć: „Cześć!”, „Uciekaj, bo Cię obleję!” albo „Zaraz zrobię Ci psikusa!”? Jakie dźwięki wydają, kiedy są wesołe lub zdenerwowane?

Kto chciałby jeszcze przedłużyć sobie Święta, powinien we wtorek po Wielkanocy wziąć udział w rękawce. To specjalny odpust, który odbywa się w Krakowie niedaleko Kopca Kraka, tuż przy kościele św. Benedykta. Tradycja rękawki związana jest ze słowiańskim zwyczajem wiosennego wspominania dusz zmarłych. Tego dnia z Kopca zrzuca się jajka, a koło kościoła ustawiają się stragany z zabawkami, słodyczami i kolorowymi balonami.

Na zdjęciu widzimy tłum, który zwykle przyciąga to święto.

WYKONAJCIE fotomontaż*.

Wytnijcie z gazet, ulotek i folderów sylwetki ludzi i doklejcie je do fotografii. Być może wśród kłębiących się osób znajdzie się też miejsce dla Was i Waszej rodziny?

*Fotomontaż to obraz stworzony z fragmentów co najmniej kilku różnych zdjęć lub powstały poprzez usunięcie niektórych elementów z fotografii.

Na koniec, jeśli chcecie,
PODZIELCIE się z nami Waszymi
zdjęciami przedstawiającymi
wiosenne święta i uroczystości,
wysyłając je na adres:

edukacja@mufo.krakow.pl

Koncepcja i tekst: Eliza Kubiak, Marysia Masternak,
Anna Sidorska

Projekt graficzny: Saints. / Edyta Hopciaś

Muzeum Fotografii w Krakowie, 2020.

Wszystkie fotografie pochodzą ze zbiorów Muzeum Fotografii w Krakowie.

Spis fotografii:

Fot. Wiesław Tomasziewicz, Święto Kwitnącej Jabłoni,
Łącko, 1960–1969.

Fot. Hecke G., Sześć osób na schodach domu, portret,
Cicha Góra, 1932.

Fot. Wiesław Tomasziewicz, Święto Kwitnącej Jabłoni,
Łącko, 1960–1969.

Fot. Stanisław Ciok, Procesja z figurą Chrystusa na osiołku,
Tokarnia, 1990.

Fot. Nieznany, Święcenie potraw,
Europa, 1922-1939.

Fot. Stanisław Ciok, Dziady Śmiguśne - scena przy samochodzie,
Dobra k. Limanowej, 1988.

Fot. Wiesław Tomasziewicz, "Rękawka", Kraków,
wzgórze Lasoty, ok. 1960.